

ชื่อเรื่อง โครงการสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการ และจังหวัด ปี 2551

ชื่อผู้วิจัย ดร. ชานินทร์ ศรีสุวรรณนภา

ปีที่ทำวิจัย พ.ศ. ๒๕๕๑

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง สำนักงาน ก.พ.

การสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของข้าราชการเกี่ยวกับนโยบายและความสอดคล้องเชื่อมโยงของการบริหารทรัพยากรบุคคลกับเป้าหมายยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล ประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยทรัพยากรบุคคล ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล การส่งเสริมวัฒนธรรมการมุ่งเน้นผลงาน การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กร และคุณภาพชีวิตและการทำงาน การสำรวจครั้งนี้ดำเนินการในเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม 2551 โดยใช้แบบสำรวจ 2 ชุด คือ แบบสำรวจสำหรับข้าราชการสังกัดส่วนกลาง และแบบสำรวจสำหรับข้าราชการสังกัดจังหวัด โดยใช้ตัวอย่างข้าราชการจากส่วนราชการระดับกรม 136 กรม และ 75 จังหวัดทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 25,391 คน คิดเป็นร้อยละ 6.94 ของประชากรข้าราชการทั่วประเทศจำนวน 365,914 คน ใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และทำการสุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมินั้น ๆ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple random sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยรวม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้าราชการสังกัดส่วนกลาง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปพบว่า ข้าราชการกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจทั้งหมดจำนวน 10,416 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.42 ดำรงตำแหน่งในระดับ 8 คิดเป็นร้อยละ 23.27 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งสายงานบริหารและธุรการ สถิติ นิติกร การทูต และการต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 33.64 อายุงานในจังหวัดปัจจุบันโดยเฉลี่ย 13.90 ปี ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในกรมปัจจุบันโดยเฉลี่ย 15.52 และอายุราชการโดยเฉลี่ย 20.01 ปี

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นในแต่ละด้านที่ศึกษา

ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบทั้งหมดที่ตอบแบบสำรวจโดยรวมเฉลี่ยพอใจในการบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการที่ตนสังกัด (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.50) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ผลการวิเคราะห์เป็นดังนี้

ด้านการถ่ายทอดยุทธศาสตร์องค์กรสู่การปฏิบัติ โดยเฉลี่ยผู้ตอบเห็นด้วยอย่างมากว่าส่วนราชการที่สังกัดมีการถ่ายทอดยุทธศาสตร์องค์กรสู่การปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.91) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 1 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงผ่านภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยเฉลี่ยผู้ตอบเห็นด้วยอย่างมากว่าที่ส่วนราชการที่สังกัดมีการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงผ่านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.67) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 4 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์ โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจปานกลางต่อหน่วยทรัพยากรบุคคลในการบริหารทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์ (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.46) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 7 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจมากที่หน่วยทรัพยากรบุคคลมีการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.52) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 6 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านบทบาทและการดำเนินงานของหน่วยงานบริหารทรัพยากรบุคคล โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจปานกลางต่อบทบาทและการดำเนินงานของหน่วยงานบริหารทรัพยากรบุคคล (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.39) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 9 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการสรรหา การพัฒนาและการรักษาบุคลากร โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจปานกลางต่อหน่วยทรัพยากรบุคคลในการสรรหา การพัฒนาและการรักษาบุคลากร (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.26) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 11 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการบริหารผลการปฏิบัติงาน โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจปานกลางต่อการบริหารผลการปฏิบัติงานของหน่วยทรัพยากรบุคคล (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.35) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 10 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านความก้าวหน้าในอาชีพและการเลื่อนตำแหน่ง โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจปานกลางด้านความก้าวหน้าในอาชีพและการเลื่อนตำแหน่ง (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.09) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 13 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการจูงใจ การตอบแทน และสวัสดิการ โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจปานกลางในด้านการจูงใจ การตอบแทน และสวัสดิการ (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.45) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 8 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการบริหารความขัดแย้ง การร้องทุกข์ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจปานกลางต่อหน่วยทรัพยากรบุคคลในด้านการบริหารความขัดแย้ง การร้องทุกข์ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.21) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 12 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการมุ่งเน้นผลงาน โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจมากต่อหน่วยทรัพยากรบุคคลในการส่งเสริมวัฒนธรรมการมุ่งเน้นผลงาน (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.87) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 2 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กร โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจมากต่อหน่วยทรัพยากรบุคคล ในการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กร (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.69) และจัดอยู่ในความ พึงพอใจอันดับ 3 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านคุณภาพชีวิตและการทำงาน โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจมากต่อหน่วยทรัพยากรบุคคลในการส่งเสริม คุณภาพชีวิตและการทำงาน (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.66) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 5 เมื่อ เทียบกับด้านอื่น ๆ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้าราชการสังกัดส่วนภูมิภาค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปพบว่า ข้าราชการกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสำรวจทั้งหมดจำนวน 9,210 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.52 ดำรงตำแหน่งในระดับ 7 คิดเป็นร้อยละ 33.67 ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งสายงานงานแพทย์ พยาบาลและสาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 29.51 อายุงานในจังหวัดปัจจุบัน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในกรมปัจจุบันโดยเฉลี่ย 17.60 ปี และอายุราชการโดยเฉลี่ย 20.55 ปี

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นในแต่ละด้านที่ปรึกษา

ด้านการถ่ายทอดยุทธศาสตร์องค์กรสู่การปฏิบัติ โดยเฉลี่ยผู้ตอบเห็นด้วยอย่างมากว่าส่วนราชการที่ สังกัดมีการถ่ายทอดยุทธศาสตร์องค์กรสู่การปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.88) และจัดอยู่ในความ พึงพอใจอันดับ 1 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงผ่านภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยเฉลี่ยผู้ตอบเห็นด้วยอย่างมาก ว่าที่ส่วนราชการที่สังกัดมีการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงผ่านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ เท่ากับ 3.85) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 2 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์ โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจปานกลางต่อหน่วยทรัพยากร บุคคลในการบริหารทรัพยากรบุคคลเชิงกลยุทธ์ (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.58) และจัดอยู่ในความ พึงพอใจอันดับ 7 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจมากที่หน่วย ทรัพยากรบุคคลมีการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์การบริหารทรัพยากรบุคคล (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.52) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 6 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านบทบาทและการดำเนินงานของหน่วยงานบริหารทรัพยากรบุคคล โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจมากต่อ บทบาทและการดำเนินงานของหน่วยงานบริหารทรัพยากรบุคคล (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.54) และ จัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 8 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการสรรหา การพัฒนาและการรักษาบุคลากร โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจปานกลางต่อหน่วยทรัพยากรบุคคลในการสรรหา การพัฒนาและการรักษาบุคลากร (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.38) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 11 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการบริหารผลการปฏิบัติงาน โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจมากต่อการบริหารผลการปฏิบัติงานของหน่วยทรัพยากรบุคคล (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.50) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 9 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านความก้าวหน้าในอาชีพและการเลื่อนตำแหน่ง โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจปานกลางด้านความก้าวหน้าในอาชีพและการเลื่อนตำแหน่ง (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.35) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 12 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการจูงใจ การตอบแทน และสวัสดิการ โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจมากในด้านการจูงใจ การตอบแทน และสวัสดิการ (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.58) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 7 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการบริหารความขัดแย้ง การร้องทุกข์ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจปานกลางต่อหน่วยทรัพยากรบุคคลในด้านการบริหารความขัดแย้ง การร้องทุกข์ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.40) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 10 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมการมุ่งเน้นผลงาน โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจมากต่อหน่วยทรัพยากรบุคคลในการส่งเสริมวัฒนธรรมการมุ่งเน้นผลงาน (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.84) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 3 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กร โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจมากต่อหน่วยทรัพยากรบุคคลในการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในองค์กร (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.74) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 5 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

ด้านคุณภาพชีวิตและการทำงาน โดยเฉลี่ยผู้ตอบพอใจมากต่อหน่วยทรัพยากรบุคคลในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการทำงาน (ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.77) และจัดอยู่ในความพึงพอใจอันดับ 4 เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ

3. อภิปรายผล

อนึ่ง มีข้อพึงสังเกตและอภิปรายไว้ ณ ที่นี้ คือ ข้าราชการส่วนกลางจะมีความคิดเห็นในด้านลบต่อการทำหน้าที่ของหน่วยงานบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการมากกว่าข้าราชการส่วนภูมิภาค ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความกดดันด้านความรับผิดชอบ และหน้าที่ต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติจะมีในปริมาณมากกว่าและคุณภาพสูงกว่า ทั้งยังได้รับความกดดันจากการที่ต้องทำงานใกล้ชิดกับผู้บริหารระดับสูงของส่วนราชการ ซึ่งจะต้องรับแรงกดดันมาจากฝ่ายการเมืองอีกทอดหนึ่ง การพิจารณาขอบเขตและแนวทางในการบริหารทรัพยากรบุคคลของหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลจึงต้องมีขอบเขตที่กว้าง

และตอบสนองด้านจิตใจต่อข้าราชการมากกว่า สิ่งที่จะสามารถทำได้ทันทีในการลดแรงกดดันต่อข้าราชการ ส่วนกลางมี อาทิเช่น การสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่ทันสมัย การสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง และการทำงานเป็นทีมงานเพื่อการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ และการให้อำนาจตัดสินใจในประเด็นที่ผู้บริหารไม่จำเป็นต้องตัดสินใจเอง เพื่อปรับสมดุลความรู้สึกและทัศนคติเชิงบวกที่ดีขึ้นให้กับข้าราชการส่วนกลาง
